

Ciència i Arts. Crònica

Publicat per [Valentina Raffio](#) [1] el 07/11/2017 - 19:37 | Última modificació: 14/10/2020 - 16:01

La darrera sessió de l'eix sobre 'el diàleg entre la cultura científicotècnica i la cultura artísticohumanística' va ser la taula rodona 'Ciència i Arts', desenvolupada durant la tercera i última jornada d'Interacció17. En aquest debat van participar **un total de cinc artistes que mantenen un especial vincle amb el món de la ciència**, en una sessió coordinada per la física, divulgadora i ballarina Irene Lapuente.

La primera a intervenir va ser l'[Àngels Margarit](#) [2]: ballarina, coreògrafa i pedagoga. Segons ella, **per un artista el neguit científic apareix en el moment en què l'entorn inspira a la creació**. En el seu cas, el neguit científic i matemàtic va aparèixer de manera gairebé inconscient i inesperada. En una de les seves primeres peces la

matemàtica va esdevenir la protagonista sense que ella gairebé se n'adonés i no va ser fins que el seu docent li va fer notar que la ballarina va veure el contingut científic de la seva obra. **Margarit confessa que des de ben aviat va sentir admiració per conceptes com el moviment i l'espai, el buit i el ple.** En una primera etapa de la seva trajectòria artística, l'arquitectura i els cossos van esdevenir la seva principal font d'inspiració. En paraules de l'artista: "Som essencialment distància entre un cos i l'altre. Estructures abstractes en l'espai". Amb el pas del temps, **la naturalesa, la neurociència i la biologia han esdevingut les muses de Margarit.** L'artista reconeix que ha anat passant diverses fases d'interès a través de les quals s'ha pogut anar apropant a la literatura científica: "Art i ciència són disciplines molt properes. La diferència rau en el llenguatge. Hi ha persones que tenen més facilitat per l'aproximació científica i altres per la humanística".

Com a segon punt del dia, Lapuente pregunta "en quin punt del procés de creació artístic comença l'exploració del rerefons científic". La qüestió va ser resposta per [Iris Heitzinger](#) [3] i [Natalia Jiménez](#) [4], artistes del món de la dansa i la performance creadores del projecte Lentes, una aproximació diferent entre l'art i la ciència. Per Heitzinger, la clau és que **hi ha coses que ens poden arribar a emocionar a nivell humà sense necessàriament entendre-les del tot.** És a dir, si en el cas de la música podem apreciar la seva forma tot i no entendre la disciplina, per què no podem fer el mateix amb la ciència? En aquesta línia, Heitzinger també destaca que la base de tota experiència humana és a través dels sentits. Per aquesta raó al **Projecte Lentes s'exploren conceptes com el moviment, la llum, l'espai i el so en relació amb els seus canvis de condició temporal.** En aquest sentit, Heitzinger i Jiménez treballen amb jocs sonors i visuals traspasant els límits entre allò visible i invisible, llum i ombra. En les seves performances, el públic és lliure d'escollir el punt de vista a través del qual volen observar la dansa tant si es tracta de quelcom fixe o variable.

Sobre aquest punt, Jiménez afegix que **per a crear aquest tipus de contingut de reflexió interdisciplinar és indispensable comptar amb la col·laboració de professionals provinents d'àmbit científic.** En el seu cas, el Projecte Lentes va treballar amb professionals de la física i de la matemàtica, entre els quals destaca la mateixa Lapuente. La col·laboració entre artistes i científics deriva en un context en què l'obra deixa d'apreciar-se tan sols des del punt de vista estètic i passa a esdevenir un moment de reflexió científic. És a dir, "l'essència que la matemàtica intenta calcular, les ballarines l'investiguen des de la subjectivitat". Continuant en aquesta línia, Lapuente destaca la necessitat de combinar diversos estudis o camps de coneixement i, alhora, deixar un cert marge per a la interpretació. Per tant, reivindicar una "ciència íntima" que sorgeix de la subjectivitat més absoluta dels nostres cossos.

[Tere Badia](#) [5], investigadora en els àmbits de política cultural, planteja **dues reflexions bàsiques** a l'hora de tractar el tema de la transdisciplinarietat. En primer lloc, "per què la recerca i el coneixement estan exclusivament en mans de la ciència?" I en segon lloc, "per què no es considera que l'art també pot esdevenir font de coneixement?" **Aquestes dues disciplines tenen en comú que treballen amb el concepte d'incertesa i des de la metàfora.** En contrapartida, el punt de separació més gran té a veure amb l'autoria: mentre que en el món artístic es premia l'originalitat i la primigènia, en la ciència es promou el fet de compartir coneixements.

En aquest punt, Badia reivindica el [Protocol d'Investigació Interdisciplinari](#). [6] **a partir del qual es pot generar un coneixement sorgit de la confluència de disciplines.** Aquesta esdevindria una tècnica clau per a la resolució de problemes complexos, ja que la interdisciplinarietat suposa inherentment la discussió entre diverses maneres de veure i concebre el món. En aquesta mateixa línia, **la interdisciplinarietat com a tècnica de recerca és capaç de revelar errors metodològics per a cadascuna de les disciplines implicades.** En paraules de Badia: "Per poder treballar amb una perspectiva interdisciplinària no cal només combinar disciplines. **Es tracta de crear un nou objecte d'estudi que no pertany a ningú**". En aquest sentit, la metodologia a emprar seria semblant a la que es feia servir durant les expedicions d'exploració: cada professional aporta el seu "bagatge de coneixement" per resoldre un problema comú. La implementació d'aquesta dinàmica trencaria la jerarquia del coneixement i, alhora, promouria una dinàmica de treball horitzontal.

D'altra banda, [Pau Garcia](#) [7], dissenyador especialitzat en arts gràfiques i nous mitjans tecnològics, proposa apropar-se a la ciència des d'una aproximació humanista. Tenint en compte que la separació entre art i ciència ha estat totalment forçada pel context, **cal reivindicar els punts d'intersecció d'aquestes disciplines.** És a dir, començar a parlar de generació de coneixement i no de categories funcionals: "És difícil entendre la ciència si no es fa un aproximament des de l'esfera humana". En aquest context, Garcia destaca que el fet d'etiquetar cadascuna de les disciplines limita el coneixement, l'interès i la reacció del públic. Parafraçant el filòsof Ludwig Wittgenstein: "els límits del meu món són els límits de la meua disciplina". En aquest context, l'art esdevé una eina per a expressar-se des de la individualitat. Des de l'any 2013, Garcia lidera un innovador projecte anomenat [Domestic Data Streamers](#) [8]. Sota el lema "impulsat per dades, guiat per històries", aquesta iniciativa es basa en la creació de noves formes de comunicació a través de les dades.

Categories: Interacció 2017

Categories: Interacció: jornades

Categories: Crònica

Etiquetes: arts i creació

Etiquetes: cultura digital

- [9]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/11/07/ciencia-arts-cronica>

Enllaços:

- [1] <https://interaccio.diba.cat/members/raffiova>
- [2] <http://margarit-mudances.com/es/>
- [3] <https://www.irisheitzinger.com/>
- [4] <https://nataliajiga.weebly.com/>
- [5] <https://www.linkedin.com/in/tere-badia-7b633224/>
- [6] <https://www.gridspinoza.net/ca/node/183>
- [7] <http://paugarciawastaken.com/about/>
- [8] <http://domesticstreamers.com/>
- [9] <https://interaccio.diba.cat/node/7271>